

De Bonkelaar

Nummer 48

Tiel, september 2015

Beste molenaars,

MEDEDELINGEN VANUIT HET BESTUUR

Bij het uitkomen van deze Bonkelaar zit voor de meeste van ons de vakantie er weer op en staan we weer aan het begin van een nieuw molenseizoen. In deze Bonkelaar kunnen jullie weer lezen welke activiteiten op welke data plaatsvinden vanuit de afdeling Gelderland. Tevens kan men een oproep vinden aan onze molenaars en leerling molenaars om op te geven op welke molen men draait of de opleiding volgt. Werk hier a.u.b. aan mee, zodat wij een zo compleet mogelijk overzicht kunnen maken.

Lees ook even het stukje na over het "aanmelden voor examens", want ook hier zijn wat kleine wijzigingen t.a.v. het aanmelden en over de 30 uur die gemaakt moeten worden op een ander type of functie molen.

Op woensdagavond 8 april j.l. hebben wij onze contactavond van onze afdeling gehad in en rond de Venemansmolen te Winterswijk. Een avond waar we samen met meer dan 50 (leerling) molenaars gepraat hebben over het wel en wee binnen de afdeling Gelderland en het Gilde, maar ook genoten hebben van het bezoek aan de Venemansmolen. In het tweede gedeelte van de avond in "De Graansilo bij de Venemansmolen hebben we Klaas de Jonge bedankt voor zijn inzet voor de afdeling. Klaas, molenaar op de Mallumse Molen te Eibergen, wordt dit jaar 75 jaar en had te kennen gegeven te stoppen als onze instructeur voor de leden in opleiding voor watergedreven molens. Ook was hij examinator voor watermolenaars voor de Hollandsche Molen en zelfs begeleidde hij de restauratie van de Mallumse Molen op bouwkundig vlak toen in 2005/2006 een in 1949 slecht uitgevoerde restauratie met Bentheimer steen hersteld werd. Als dank voor zijn inzet ontving Klaas de Jonge een fles "Mühlen Teufel" (kruidenbitter) en een cadeaubon om daarmee het nieuwe boek "1100 Zaanse Molens" te kunnen kopen wat later dit jaar verschijnt.

Ook zijn door Gerrit Pol (voorzitter Stichting Vrienden van de Gelderse Molen) de (gekroonde) sabelijzerinsignes uitgereikt. Het gekroonde sabelijzerinsigne voor 25-jarig molenaarsschap ging naar: Pierre Veuger, Bert van der Voet, Bennie Besselink en Rolf Weichold. Het sabelijzerinsigne werd uitgereikt aan: Arjan Donk, Johan Assink, Bernardus ten Barge, Henk Geitenbeek, Bennie Mensink, Gijs Jan Berkhof, Gerrit Hemink, Ben Agterkamp, Mees van Norden, Wim Tiemessen, Casper van Beek, Roel van Sulichem, Nico Veldkamp, Gerrit van der Pol, Wim Buiten, André Konink en Hans Hakvoort.

Vervolgens werd nog even teruggekeken op de Algemene Ledenvergadering van het Gilde van Vrijwillige Molenaars van 4 april j.l. en werd een terugblik van een jaar gehouden op de activiteiten van de afdeling. Ook konden wij mededelen dat twee afdelingsleden zich opgegeven hebben als kandidaat bestuurslid. Wij zijn met hen nog in gesprek en hopen dit najaar uiterlijk in de volgende Bonkelaar bekend te kunnen maken dat we twee nieuwe bestuursleden gevonden hebben. Zeker omdat wij, zoals jullie weten, ook dit najaar afscheid nemen van ons bestuurslid Matthijs Bassie.

NAJAARSEXCURSIE NAAR FRIESLAND OP ZATERDAG 26 SEPTEMBER 2015

Voor onze najaarsexkursie op zaterdag 26 september a.s. moeten we dit keer vroeg op, want de excursie brengt ons naar een van de noordelijkste provincies van Nederland, te weten Friesland en dat is vanuit Arnhem gezien toch bijna 2 uur rijden.

Bennie Besselink en Robert Habing zijn ter voorbereiding op onze najaarsexkursie naar Friesland afgereisd en hebben hier weer een prachtig gevarieerd programma op kunnen stellen. Een programma wat ons weer verschillende molentypes, molenfuncties en wieksystemen laat zien, maar waarbij ook een zeilmakerij bezocht zal worden.

We starten van 09:00-09:30 uur met koffie en oranje koek in hotel/restaurant "It Posthûs" te Burdaard. Van hieruit lopen we naar de eerste molen van die dag en dat is molen "De Zwaluw" aan de Mounewei 17. Deze achtkante stellingmolen uit 1875/1988 met zelfzwichtend wieksysteem in combinatie met Oud-Hollandse voorzomen heeft maar liefst drie functies, te weten: koren-, pel- en zaagmolen. Het graan wordt er nog op professionele basis gemalen en het zagen gebeurt er op vrijwillige basis. Circa 2 km vanaf molen "De Zwaluw" staat de tweede molen uit het programma en dat is molen "De Olifant". Deze achtkante grondzeiler met Oud-Hollands wieksysteem was in gebruik als poldermolen voor de polder De Olifant en beschikt over een drietal vijzels. Met een grote en kleine uitmaalvijzel en een inmaalvijzel maalt de molen nu in een rondmaalcircuit en is daardoor nog functioneel. Vervolgens vertrekken we naar Stiens waar de groep deelnemers in drieën opgesplitst zal worden. Want in Stiens gaan we de molens "De Hoop" en "Binnema's Mûne" bezoeken evenals Zeilmakerij Sipke Koning

Molen "De Hoop" is een achtkante stellingmolen met de functie van korenmolen en drie verschillende wiekverbeteringen. De bineroede heeft het systeem van Bussel met Ten Havekleppen, terwijl de buitenroede het Fauël systeem met remkleppen heeft. De molen heeft veel apparatuur staan zoals maalstoelen, walsstoel, kettingelevators, stofafzuiging, bloemmengerij in nautamenger, e.d. welke middels een computer aangestuurd worden. De "Binnema's Mûne" uit 1913 is een kleine achtkante grondzeiler van het type Monniksmolen met al de daarbij behorende kenmerken zoals voeghouten kruiverk, ijzeren hoepelvang, vangbalk met duim, enz. De molen heeft een Oud-Hollands gevluht en drijft een pomp waarmee ingemalen wordt in de polder Binnema. Bij zeilmakerij Sipke Koning kan men zien wat er allemaal komt kijken bij het maken en repareren van molenzeilen maar ook het maken van touwwerk zoals vang-, pal- en kruitouwen. Vanuit Stiens rijden we naar het 5 kilometer verder gelegen Vrouwenparochie, waar we de "Vrouwenbuurster molen" bezoeken. Een achtkante stellingkorenmolen op vierkante houten onderbouw met Oud-Hollands gevluht met functie

Molen "De Hoop" is een achtkante stellingmolen met de functie van korenmolen en drie verschillende wiekverbeteringen. De bineroede heeft het systeem van Bussel met Ten Havekleppen, terwijl de buitenroede het Fauël systeem met remkleppen heeft. De molen heeft veel apparatuur staan zoals maalstoelen, walsstoel, kettingelevators, stofafzuiging, bloemmengerij in nautamenger, e.d. welke middels een computer aangestuurd worden. De "Binnema's Mûne" uit 1913 is een kleine achtkante grondzeiler van het type Monniksmolen met al de daarbij behorende kenmerken zoals voeghouten kruiverk, ijzeren hoepelvang, vangbalk met duim, enz. De molen heeft een Oud-Hollands gevluht en drijft een pomp waarmee ingemalen wordt in de polder Binnema. Bij zeilmakerij Sipke Koning kan men zien wat er allemaal komt kijken bij het maken en repareren van molenzeilen maar ook het maken van touwwerk zoals vang-, pal- en kruitouwen. Vanuit Stiens rijden we naar het 5 kilometer verder gelegen Vrouwenparochie, waar we de "Vrouwenbuurster molen" bezoeken. Een achtkante stellingkorenmolen op vierkante houten onderbouw met Oud-Hollands gevluht met functie

korenmolen, waarmee nog regelmatig haver gemalen en geplet wordt voor veevoer. Vervolgens gaan we op weg naar Holwerd waar we molen "De Hoop" bezoeken. Deze achtkante stellingmolen heeft als functies een koren- en pelmolen en de daarbij behorende inrichting zoals elevatoren, zeverij, waaijerij, pletter en sleepluiwerk. Als laatste bezoeken we in Tystjerk "De Himriksmolen", een molen van het type spinnenkop en functie seldermolen. De molen, ook wel Groene molen genoemd, is enige molen van Friesland die met een scheprad (in dit geval een houten) uitgerust is.

Zoals jullie kunnen lezen wordt er met koffie en koek afgetrapt, waarna we weer veel molens en zeilmakerij gaan bezoeken. Samen met de benodigde reistijd om van molen naar molen te komen, hebben we daardoor geen tijd om uitgebreid ergens te gaan lunchen. Daarom moeten jullie zelf voor een lunchpakket zorgen. Melk, koffie en thee wordt ons kosteloos ter beschikking gesteld door de molenaars van Stiens.

Zaterdagochtend 27 september verzamelen wij vanaf 09:00 uur in It Posthûs Ds. R.H. Kuiperstraat 1 te Burdaard.

De kosten voor deelname aan deze excursie bedragen € 11,- p.p. en dit is voor de twee kopjes koffie en koek bij ontvangst en het "dankjewel" voor de gastgevende Friese molenaars. Het verschuldigde bedrag kan op de 26ste september 's morgens tijdens de koffie in Burdaard betaald worden aan Robert Habing en Bennie Besselink. Om deel te kunnen nemen aan de excursie moet je jezelf **uiterlijk 22 september a.s.** opgeven onder vermelding van je lidnummer bij Robert Habing en dit kan per mail r_habing@hotmail.com of per telefoon 06-26927907.

Bij het inschrijven gelden de volgende voorwaarden: maximaal aantal deelnemers is 50 personen; bij meer opgaven dan de maximale 50 personen schuiven introducees door naar de wachtlijst en als er dan nog te veel aanmeldingen zijn schuiven de niet-Gelderse leden door naar de wachtlijst. Bij het doorschuiven geldt altijd "wie als laatste zich aangemeld heeft, schuift als eerste door naar de wachtlijst". Oftewel ben er snel bij en geef je voor de 22ste september op.

BIJENKOMST INSTRUCTEURS, STAGE MOLENAARS EN GASTMOLENAARS OP WOENSDAG 11 NOVEMBER 2015

Op zaterdag 7 november 2014 wordt de opleidingsraad gehouden en hier zullen de laatste nieuwtjes besproken worden t.a.v. de opleiding. Naast de mededelingen vanuit deze opleidingsraad willen we ervaringen uitwisselen met elkaar over de huidige manier van opleiden in Gelderland. En natuurlijk willen we het ook nog over de molens hebben, dus zal er ook nog een presentatie of film over molens te zien zijn. Daarom nodigen wij dan ook al onze instructeurs, stage molenaars en gastmolenaars van harte uit voor deze avond.

AANMELDEN VOOR EXAMENS

De sluitingsdatum voor het aanmelden voor de landelijke voorjaarsexamens 2016 is **1 oktober**; de toelatingsexamens hiervoor zijn eind november/begin december 2015. Aanmelden dient schriftelijk te gebeuren door middel van een verklaring van de instructeur (kan op het voorblad maalboekje geschreven worden of als aparte brief bijgesloten worden). Bij de opgave dient een **kopie** van het volledig ingevulde maalboekje (alleen de urenstaten; niet alle andere documenten zoals van bezoeken aan molen, weerwaarnemingen, enz.) inclusief het voorblad opgestuurd te worden. Aanmeldingen versturen naar Henk van der Graaf, Silostraat 10, 7101 EJ Winterswijk (of afleveren op de theorieavond in september).

T.a.v. de 30 draaiuren welke op een ander molentype of molen met andere functie gemaakt moeten worden is tijdens de laatste Algemene ledenvergadering van het Gilde een eis aan toe gevoegd en wel het feit dat deze minimaal 30 uren ook gemaakt moeten worden op een molen met een andere instructeur. Hou hier a.u.b. rekening mee en kijk voordat je jezelf opgeeft of jullie uren hier ook aan voldoen.

WAAR DRAAIEN ONZE (LEERLING) MOLENAARS?

Langs deze weg willen wij al onze leden oproepen om op te geven op welke molen men draait of de opleiding volgt. Dit omdat we, samen met de Stichting Vrienden van de Gelderse Molen een compleet overzicht willen hebben van de molens die in de provincie Gelderland draaivaardig zijn en ook draaien door onze vrijwillige molenaars. Maar ook willen we zien welke molens niet beschikken over een molenaar, daardoor dus stil staan en vaak zienderogen achteruitgaan in hun onderhoudstoestand, zodat we hier gezamenlijk met de Stichting Vrienden van de Gelderse Molen kunnen kijken of we de betreffende molen weer aan de draai kunnen krijgen. Jos Betting uit Lichtenvoorde heeft aangegeven om ons met deze inventarisatie te helpen, maar dat kan hij niet zonder jullie hulp. Daarom dan ook het verzoek om aan Jos door te geven op welke molen jullie draaien. Jos is te bereiken per mail via het mailadres BAP@lijbrandt.nl of per telefoon op het nummer 06-22908213

STORMENDJES

- Adres, telefoonnummer of e-mailadres gewijzigd? Een andere molen? Geef het door aan de ledenadministratie van het Gilde van Vrijwillige Molenaars (kan ook op de website als men inlogt en naar "MijnGVM" gaat en vervolgens naar "mijn gegevens" en aan de secretaris: Petro van Doorne, mail petrovandoorne@kpnmail.nl of 06-19195460.
- Suggesties en mededelingen voor de volgende Bonkelaar graag voor 1 januari 2016 bij ons indienen. Redactie adres: Notarisappel 73, 4007 ZC Tiel. E-mail: petrovandoorne@kpnmail.nl of 06-19195460.

AGENDA

• Za	12 sept. 2015	Open Monumentendag (sommige plaatsen/gemeenten ook zondag 13 september)
• Wo	16 sept. 2015	theorieavond, 'De Kroon': Veiligheid*
• Za	26 sept. 2015	Najaarsexcursie Friesland, start in It Posthûs te Burdaard (zie oproep hiervoor)
• Do	01 okt. 2015	sluitingsdatum opgave (toelatings)examen
• Wo	21 okt. 2015	theorieavond, 'De Kroon': Het Weer*
• Wo	11 nov. 2015	Bijeenkomst instructeurs, stage molenaars en gastmolenaars, "De Kroon"*.
• Wo	18 nov. 2015	theorieavond, 'De Kroon': Wieksystemen*
• Wo	16 dec. 2015	theorieavond, 'De Kroon': Vang*
• Wo	20 jan. 2016	eerste theorieavond in het nieuwe jaar, 'De Kroon': Kruiverken*

* = aanvang avonden 20:00 uur